

ORSZÁGOS RENDŐRFŐKAPITÁNY

1139 Budapest, Teve u. 4-6.

1903 Budapest, Pf.: 314/15.

Telefon: (06-1) 443-5573, Telefax: (06-1) 443-5733

BM telefon: 33-104, 33-140, BM telefax: 33-133

E-mail: orfkvezeto@orfk.police.hu

Szám: 29000-105/78/20/2010. RP.

Tárgy: alapvető jogot sértő rendőri
intézkedés elleni panasz
elbírálása

HATÁROZAT

A Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) 92. § (1) bekezdésében biztosított jogkörömnél fogva, H. G budapesti lakos által benyújtott panasz tárgyában, a Fővárosi Bíróság 20.K.32.476/2010/4. számú ítélete alapján megismételt új közigazgatási hatósági eljárás során – figyelemmel az Rtv. 93/A. § (7) bekezdésére, továbbá a Független Rendészeti Panasztestület 61/2008. (VIII. 18.) számú állásfoglalásának megállapításaira – az emberi méltósághoz, a személyes szabadságához és a tisztességes eljáráshoz fűződő jog sérelme vonatkozásában

h e l y t a d o k,

minden egyéb tekintetben a panaszt

e l u t a s í t o m.

A határozat ellen az Rtv. 93/A. § (9) bekezdése alapján – figyelemmel a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) 100. § (1) bekezdés a) pontjára, valamint a 109. § (3) bekezdésére – fellebbezésnek helye nincs, annak felülvizsgálata közvetlenül kérhető a bíróságtól.

A keresetlevelet az Országos Rendőr-főkapitányságnál – a Fővárosi Bíróságnak címezve – a felülvizsgálni kért határozat közlésétől számított harminc napon belül kell benyújtani, vagy ajánlott küldeményként postára adni, illetve azt a fenti határidőn belül a Fővárosi Bírósághoz is be lehet nyújtani. (A polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény 330. § (2) bekezdése, és a 326. § (7) bekezdése, valamint a Ket. 109. (1) bekezdésében).

A határozatot kapják:

- 1) Panaszos
- 2) Független Rendészeti Panasztestület
- 3) Budapesti Rendőr-főkapitányság vezetője
- 4) Irattár

INDOKOLÁS

I.

H. G budapesti lakos (a továbbiakban: Panaszos) a vele szemben 2008. április 30-án, Budapesten foganatosított rendőri intézkedések miatt panaszt terjesztett elő a Független Rendészeti Panasztestületnél (a továbbiakban: Panasztestület).

A beadvány szerint a Panaszos 2008. április 30-án 17.50 óra körüli időben a Budapest, XIV. ker., Gizella utca - Semsey Andor utca kereszteződésében gyalogosan közlekedett egy, a közelben tartott rendezvény helyszínére, amikor egy rendőrségi, Ford Tranzit típusú kisbusz irányából egy védőfelszerelést viselő rendőr lépett hozzá és igazolásra szólította fel. A Panaszos átadta személyi igazolványát, majd az igazoltatás okáról érdeklődött. Az intézkedő rendőr tájékoztatta, hogy a Budapesti Rendőr-főkapitányság vezetője fokozott közbiztonsági ellenőrzést rendelt el Budapest teljes területére. Ezt a közlést a Panaszos a későbbiekben ellenőrizte a Rendőrség honlapján, de ezzel kapcsolatos közleményt nem talált, továbbá a rádióból, illetve a televízióból sem értesült a fokozott ellenőrzés elrendeléséről.

Az igazoltatás közben az intézkedő rendőr elkérte a Panaszos lakcímkártyáját, melyre a Panaszos közölte, hogy azzal nem rendelkezik, ugyanis a „rég típusú” személyi igazolványban benne van a lakcím. Erre a rendőr azt válaszolta, hogy „ez a személyi akkor már nem jó”. A Panaszos állítása szerint ezen vitakoztak egy keveset, majd a rendőr „utasította”, hogy menjen vele az út túloldalán várakozó rendőrségi kisbuszhoz. A Panaszos nem tudta mire vélni a kérést, de „engedelmeskedett a felszólításnak” és átment az út túloldalán álló rendőrségi kisbuszhoz. A kisbusz takarásában – több rendőr jelenlétében –, az intézkedést folytató rendőr felszólította, hogy pakolja ki a zsebében lévő tárgyakat, aminek a Panaszos eleget tett. A Panaszos zsebeinek tartalmát a rendőrségi gépjármű küszöb részére pakolta. A zsebek ürítése közben – mialatt a jelenlévő rendőrök rajta gúnyolódtak, élcelődtek – látta, hogy a rendőrségi gépjármű padlózatán egy géppisztoly „hever”, melyet „eléggé elítélendőnek”, magát az intézkedést pedig, megfélemlítőnek tartotta. A kipakolt tárgyak között volt egy kb. 6-7 cm pengehosszúságú zsebkés is, mellyel kapcsolatosan az intézkedő rendőr kijelentette, hogy amennyiben rendezvényen felfegyverkezve akar részt venni, azt jogszabály tiltja. A Panaszos a rendőrnek válaszolva elmondta, hogy jogi végzettségű és tisztában van a zsebkésre vonatkozó rendelkezésekkel, továbbá tisztában van a jogorvoslati-, illetve kártérítési eljárás szabályaival, ugyanis amennyiben elveszik tőle zsebkését panasszal fog élni jogtalan rendőri intézkedés miatt.

Ekkor a Panaszos mellé lépett a jelenlévő rendőrök parancsnoka, aki közölte, hogy a Panaszos a zsebkést magánál tarthatja, és ha nem szerepel a nyilvántartásban, akkor az intézkedést befejezték és elhagyhatja a helyszínt. A Panaszos tájékoztatta a csoport parancsnokát az intézkedő, illetve a jelenlévő rendőrök viselkedéséről. Az igazoltató rendőr ekkor a Panaszosra szólt, hogy szedje össze a kipakolt tárgyait, majd hagyja el a helyszínt. A Panaszos válaszában közölte a rendőrrel, hogy nem hagyja el a helyszínt, mert joga van a járdán állni, továbbá fel fogja jegyezni a rendőrök azonosítószámait, ugyanis panaszt fog előterjeszteni az intézkedéssel kapcsolatosan. Erre a parancsnok „odaugrott” a Panaszoshoz, hátulról elkapta mindkét karját, majd nekilökte a kerítésnek és közbe az arcába „ordította”, hogy „fenyegeted a rendőröket, fenyegetsz engem”. A Panaszos azt válaszolta, hogy nem fenyegetőzik, de a parancsnok mégis „tovább ordibált” és „hajtogatta a magáét”. A Panaszos közölte a parancsnokkal, hogy véleménye szerint nem számít fenyegetésnek az, hogy panaszt tesz a sérelmesnek ítélt rendőri intézkedés miatt. A parancsnok felhagyott a további „testi

kényszer alkalmazásával és a lelki terrorral”, majd a Panaszost felszólította, hogy hagyja el a helyszínt, aki megfélemlítése okán ennek eleget tett és eltávozott. A Panaszos a történekről jegyzetet készített, mely feljegyzések a későbbiek során „eltűntek”.

A panaszbeadvány alapján megállapítható, hogy a Panaszos a vele szemben fogatosított rendőri intézkedésekkel kapcsolatban az alábbiakat sérelmezte:

- a vele szemben alkalmazott igazoltatás okát, jogszerűségét és végrehajtásának módját;
- az elrendelt fokozott ellenőrzés okát, illetve közzétételének hiányát;
- a ruházatátvizsgálás okát, jogszerűségét, illetve végrehajtásának helyszínét;
- a rendőrök kulturálatlan viselkedését;
- sérelmezte, hogy az intézkedő rendőr el akarta venni a zsebkését;
- véleménye szerint az intézkedések célja a megalázása, megfélemlítése és személyének feltartóztatása volt;
- a vele szemben alkalmazott kényszerítő eszköz (testi kényszer) alkalmazásának okát és jogszerűségét.

A Panaszos beadványát a Panasztestület kivizsgálta és 2008. augusztus 18-án, a 61/2008. (VIII. 18.) számú állásfoglalásában megállapította, hogy a rendőri intézkedések érintették, illetve súlyos mértékben sértették a Panaszos emberi méltósághoz fűződő, személyes szabadsághoz fűződő, illetve a tisztességes eljáráshoz fűződő alkotmányos alapjogát. A Panasztestület vizsgálatát követően 2008. szeptember 10-én, 18216/12/2008. RP. számú határozatában, az országos rendőrfőkapitány a panasznak helyt adott.

II.

A főkapitányi döntéssel szemben a Panaszos a törvényes határidőn belül keresetlevelet terjesztett elő. A Fővárosi Bíróságnak 2009. október 22-én, 20.K.30.109/2009/5. számon hozott ítélete az alperesi határozatot hatályon kívül helyezte, és a hatóságot új eljárás lefolytatására utasította¹. Az Országos Rendőr-főkapitányság az ítéletet 2009. december 2-án

¹ Ket. 111. § (1) és (3) bekezdése alapján:

„(1) A közigazgatási ügyekben eljáró bíróság - az ügy érdemére ki nem ható eljárási szabály megsértésének kivételével - jogszabálysértés megállapítása esetén a közigazgatási döntést hatályon kívül helyezi, és szükség esetén a hatóságot új eljárásra kötelezi. Törvény rendelkezhet úgy is, hogy meghatározott közigazgatási hatósági ügyben a közigazgatási ügyekben eljáró bíróság a közigazgatási döntést megváltoztathatja.”

„(3) A hatóságot a közigazgatási ügyekben eljáró bíróság határozatának rendelkező része és indokolása köti, a megismételt eljárás és a határozathozatal során annak megfelelően köteles eljárni.”

érkeztette, majd a Jogi Főosztály 2010. január 27-én továbbította az eljárás lefolytatására jogosult Ellenőrzési Szolgálatnak.

A megismételt eljárás lefolytatását követően, ismételt döntés meghozatalára került sor 29000-105/78/3/2010. számon.

A döntéssel szemben a Panaszos a törvényes határidőn belül ismételten keresetlevelet terjesztett elő, majd a Fővárosi Bíróság 2011. február 15-én, 20.K.32.476/2010/4. számon hozott ítélete az alperesi döntést ismételten hatályon kívül helyezte, és a hatóságot új eljárás lefolytatására utasította. Az Országos Rendőr-főkapitányság az ítéletet 2011. március 10-én érkeztette, majd a Jogi Főosztály 2011. március 23-án továbbította az eljárás folytatására jogosult Ellenőrzési Szolgálatnak.

A Fővárosi Bíróság *„eljárásjogilag vizsgálta elsődlegesen az alperesi határozatot, melynek kapcsán megállapította azt, hogy az alperes súlyos eljárási szabálysértést követett el, azzal, hogy a megismételt eljárásban sem hallgatta meg a felperest, s nem derítette fel a tényállást megfelelően. Az alperes a megismételt eljárás során nem rendelte el a felperes és az intézkedő rendőrök szembesítését, a tényállás tisztázási kötelezettségének nem tett eleget, azt kizárólag a rendelkezésre álló iratok alapján állapította meg. A bíróság ezzel kapcsolatban megjegyzi, hogy elfogadhatatlan az alperes azon álláspontja, mely szerint a felperes személyes meghallgatására és az intézkedő rendőrökkel történő szembesítésére azért nem került sor, mert az előreláthatólag nem vezetne eredményre. A Ket. 50. § (1) bekezdése alapján a hatóság köteles a döntéshozatalhoz szükséges tényállást tisztázni. A tényállás megállapítása során a felperes nyilatkozatának, mint bizonyítási eszköznek alapvető jelentősége lehet, és szintén fontos az is, hogy a felperes vallomása és a rendőri vallomások közötti ellentmondásokat a hatóság megkísérelje feloldani a szembesítéssel. Amennyiben a szembesítés nem vezet eredményre, úgy az alperes a felperes vallomását, valamint a rendőrök nyilatkozatait is köteles megfelelően értékelni a tényállás megállapítása során, és részletesen meg kell indokolnia, hogy a nyilatkozatok közül melyiket fogadja el és milyen indokok alapján.”*²

III.

A rendelkezésre álló bizonyítási eszközökből a következők állapíthatók meg.

A megismételt eljárás során, a Fővárosi Bíróság 20.K.32.476/2010/4. számú ítéletének indokolási részére is tekintettel a rendelkezésre álló iratok – panasz, a Budapesti Rendőr-főkapitányság (a továbbiakban: BRFK) által készített 110-28/2008. ált. számú egyedi utasítás, 111-665-2/2008. RP. számú átirat, 122-19/134-2/2008. számú átirat, 01314-623/21/2008. RP. számú jelentés, 111-665-9/2008. RP. számú árirat, 111-665-14/2008. RP. számú árirat, az ORFK Ellenőrzési Szolgálat Központi Panasziroda által készített 18216/8/2008. számú rendőri jelentés, 29000-105/78/17/2010. RP. számú tanúmeghallgatási jegyzőkönyv, 29000-105/78/18/2010. RP. számú tanúmeghallgatási jegyzőkönyv és a Panasztestület 61/2008. (VIII. 18). számú állásfoglalása – alapján az alábbiak állapíthatók meg.

Budapest Rendőrfőkapitánya az Rtv. és a Rendőrség Szolgálati Szabályzatáról szóló 62/2007. (XII. 23.) IRM rendelet (a továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) rendelkezései alapján 2008. április 30. napjára Budapest teljes területére – a 110-28/2008. ált. számú egyedi

² Fővárosi Bíróság 20.K.32.476/2010/4. számú ítéletének indokolása (7. oldal második bekezdés)

utasítás alapján – a 2008. április 30-i rendezvények biztosítása kapcsán fokozott ellenőrzést rendelt el³, melynek közzétételére vonatkozóan nem terheli a Rendőrséget jogszabályi kötelezettség.

A fokozott ellenőrzés elrendelésére az egyedi utasítás indokolása alapján azért került sor, mivel Budapest területére – 2008. április 30. napjára – több tömegrendezvény megtartását jelentették be, a rendezvényeken jelentős számú ember megjelenésére számítottak. Mivel a közelmúltban megrendezett tömegrendezvények alkalmával több alkalommal került sor rendzavaró, garázda cselekményekre, ezért az események biztonságos lebonyolítása, a gyülekezési joggal élők biztonságának garantálása érdekében indokolt volt a fokozott ellenőrzés elrendelésre. Az egyedi utasítás végrehajtásában résztvevő rendőri állománynak feladatként került meghatározásra, hogy a fokozott ellenőrzés keretei között kísérik figyelemmel a rendezvényre érkezőket, akadályozzák meg az esetleges jogsértések kialakulását, majd ennek biztosítása érdekében hajtsanak végre szűrőpróbaszerű igazoltatásokat, ruházat- és csomagátvizsgálásokat. Az állomány feladata volt az esetlegesen megbomló rend helyreállításában való közreműködés, jogsértés esetén a szükséges intézkedések végrehajtása.

A panaszolt eseménysor 2008. április 30-án a Budapest, XIV. kerület Gizella utcában, 17.50 óra körüli időben történt. A Panaszos – a fokozott ellenőrzés céljához kötött – igazoltatását⁴ a Budapesti Rendőr-főkapitányság Rendészeti Szervek Bevetési Főosztály

³ Rtv. 30. §-a szerint:

„(1) A Rendőrség a bűncselekmény elkövetőjének elfogása és előállítására, vagy a közbiztonságot veszélyeztető cselekmény vagy esemény megelőzése, megakadályozása érdekében a rendőri szerv vezetője által meghatározott nyilvános helyen vagy a közterület kijelölt részén az oda belépőket vagy az ott tartózkodókat igazoltathatja.

(2) A Rendőrség az (1) bekezdésben írt cél elérése érdekében épületet, építményt, helyszínt, csomagot és járművet átvizsgálhat.

(3) A Rendőrség a rendezvény, az esemény, továbbá a közlekedés biztonságát, a közterület rendjét veszélyeztető jogellenes cselekmény megelőzése, megakadályozása érdekében a rendőri szerv vezetője által meghatározott területre belépők és az ott tartózkodók ruházatát és járművét átvizsgálhatja, illetőleg az üzemeltető által előírt feltételek megtartását ellenőrizheti, a közbiztonságra veszélyt jelentő anyagokat, eszközöket lefoglalhatja, illetőleg azoknak a rendezvény, esemény helyszínére való bevitelét megtilthatja.

(4) A Rendőrség a nyilvános forgalom számára nyitva álló helyen őrizetlenül hagyott, a közbiztonságra veszélyt jelentő tárgyat szükség esetén az elvárható gondossággal eltávolíthatja, megsemmisítheti.”

Szolgálati Szabályzat 39. §-a szerint:

„(1) A fokozott ellenőrzés összehangolt és koncentrált rendőri szolgálati tevékenység, amelynek során a rendőrhatalom illetékességi területét vagy annak egy részét lezárják, és az ott-tartózkodókat igazoltatják.

(2) Fokozott ellenőrzés végrehajtását az egész ország területén vagy több megye illetékességi területén az országos rendőrfőkapitány, a büntügyi főigazgató, a rendészeti főigazgató, illetékességi területén a rendőrfőkapitány, a büntügyi igazgató, a rendészeti igazgató, a rendőrkapitány vagy az ügyeletvezető, határrendészeti kirendeltség vezetője, továbbá a hatáskörüik szerint ellátott speciális feladatok végrehajtása során a Repülőtéri Rendőr Igazgatóság igazgatója, a Köztársasági Őrezred parancsnoka vagy a Készenléti Rendőrség parancsnoka rendelheti el.

(3) A (2) bekezdésben meghatározottaknak megfelelően, az államhatár őrzése, a határforgalom ellenőrzése és az államhatár rendjének fenntartása érdekében fokozott (határrendészeti) ellenőrzést rendelhet el az országos rendőrfőkapitány, a rendészeti főigazgató vagy a határrendészeti főosztályvezető, a rendészeti igazgató vagy a határrendészeti tevékenységért felelős vezető, a rendőrkapitány vagy a határrendészeti tevékenységért felelős vezető, a határrendészeti kirendeltség vezetője vagy a határrendészeti helyettese, Repülőtéri Rendőr Igazgatóságon a rendészeti igazgató-helyettes, a határrendészeti vagy a határellenőrzési osztály vezetője.”

⁴ Rtv. 29. § (1) bekezdése szerint:

„A rendőr a feladata ellátása során igazoltathatja azt, akinek a személyazonosságát a közrend, a közbiztonság védelme érdekében, bűnmegelőzési vagy bűnüldözési célból, a tartózkodása jogszerűségének

Központi Gépkocsizó Járőrszolgálati Osztály munkatársa kezdte meg. Az intézkedés alá vont Panaszos együttműködést tanúsított és átadta személyi igazolványát. Az intézkedő rendőr az átadott „régí típusú” személyigazolvány ellenőrzésekor felhívta a Panaszos figyelmét, hogy annak érvényessége a közeljövőben lejár, célszerű a lejárat előtti újat készíttetnie. Az intézkedő rendőr a Panaszost – személyiségi jogainak védelme érdekében – megkérte, hogy a ruházátvizsgálás végrehajtására fáradjon át az út másik oldalánál parkoló rendőrségi kisbuszhoz, hogy az ne az utca közepén, más, a rendőri intézkedéssel nem érintett személy vagy személyek előtt kerüljön foganatosításra. A rendőrségi kisbusz takarásában a ruházátvizsgálást végrehajtották⁵. A Panaszos ruházatából előkerült egy kb. 7 cm pengehosszúságú zsebkés, mellyel kapcsolatosan az intézkedő rendőr felhívta a Panaszos figyelmét, hogy azt magánál tarthatja, de a rendezvény helyszínén tartózkodjon annak elővételeztől, ugyanis az esetleg félreértésre adhat okot és a rendezvény békés lefolyását negatívan befolyásolhatja. Eközben rádión keresztül ellenőrizték a körözési nyilvántartásokban. A szolgálati gépjármű padlóján géppisztoly, illetve ahhoz hasonló fegyverzet nem volt, ugyanis a panaszossal érintett állomány személyi alapfelszerelésében, illetve alegység-felszerelésében sem rendelkezik géppisztollyal, továbbá a jelzett napon ilyen jellegű, vagy hasonló fegyverzetet nem vételeztek fel. A Panaszos mindvégig jegyzetelt, feljegyzéseket készített a rendőri intézkedés végrehajtásáról.

IV.

Az ismertett bizonyítékok alapján az alábbi tényállást állapítottam meg.

A Panaszossal szemben végrehajtott igazoltatásra és ruházátvizsgálásra az egyedi utasításban meghatározott egyértelmű cél, a gyülekezési joggal élők biztonságának garantálása érdekében került sor. Mindezek alapján a Panasztestület állásfoglalásával⁶

megállapítása céljából, közlekedésrendészeti ellenőrzés során, továbbá az igazoltatott vagy más természetes, illetve jogi személy és egyéb szervezet jogainak védelme érdekében kell megállapítani.”

Szolgálati szabályzat 38. § (1) bekezdése szerint:

„Az igazoltatás során a rendőr elkéri az igazoltatott személyazonosító igazolványát vagy egyéb, a személyazonosságot hitelt érdemlően igazoló okmányt. Ha az okmány valódisága kétséges, a rendőr ellenőrző kérdéseket tehet fel. Felszólítja az igazoltatott személyt adatainak bemondására, a bemondott adatokat az okmánnyal összehasonlítja. Az intézkedés során minden esetben ellenőrizni kell az igazoltatott személy és a bemutatott okmány adatait a Schengeni Információs Rendszerben (SIS), a körözési információs rendszerben, illetőleg - szükség szerint - a személyi adat- és lakcím nyilvántartásban, vagy az okmány-nyilvántartásban.”

⁵ Rtv. 30. § (2) bekezdése – lásd: 2. lábjegyzet.

Szolgálati Szabályzat 40. §-a szerint:

„(1) A ruházat, csomag és jármű átvizsgálására bűncselekmény vagy szabálysértés elkövetése tárgyú bizonyítási eszközeinek felkutatására, közbiztonságra veszélyes eszközök kiszűrésére irányulhat.

(2) Ruházat-, csomag-, járműátvizsgálásra kerülhet sor különösen:

- a) igazoltatás során,*
- b) fokozott ellenőrzés során,*
- c) személyi szabadságot korlátozó intézkedések foganatosításakor,*
- d) rendezvény, esemény alkalmával meghatározott területre belépő személyek esetében,*
- e) az állam működése, illetve a lakosság ellátása szempontjából fontos létesítményekbe való be- és kilépéskor.”*

⁶ Panasztestület 61/2008 (VIII. 18.) számú – Hunyadi Gábor panaszával kapcsolatos – állásfoglalásának 4. oldalának harmadik bekezdésében:

„(...) a panaszossal szemben eljáró rendőrök – az RTV. felhívott rendelkezése alapján – kellő jogalappal, jogszerűen intézkedtek, egyúttal jogszerűen hívták fel személyazonosságának igazolására és ruházatának átvizsgálására, mivel a tárgybeli időpontban érvényben volt a fokozott ellenőrzés elrendelése.”

egyetértve megállapítom, hogy a rendőri intézkedések – így az igazoltatás⁷ és a ruházatátvizsgálás⁸ – végrehajtása jogszerű és szakszerű volt, azokra az arányosság⁹ követelményének figyelembe vételével került sor.

A rendőrök intézkedés közbeni viselkedése kapcsán az egymásnak ellentmondó bizonyítékok alapján nem lehet kétséget kizáróan megállapítani, hogy az intézkedő rendőr, illetve az intézkedésnél jelenlévő rendőrök tiszteletlenül, kulturálatlanul viselkedtek volna a Panaszossal szemben.

A jogszerű rendőri intézkedés (igazoltatás, ruházatátvizsgálás) végeztével a helyszínen lévő egység csoportjának parancsnoka szóváltásba keveredett a Panaszossal, annak sértőnek tekinthető kijelentése miatt. Ezt követően minden jogalap nélkül, indokolatlanul, a hatályos jogszabályi rendelkezéseket figyelmen kívül hagyva testi kényszerít¹⁰ alkalmazott a Panaszossal szemben oly módon, hogy megfogva annak bal karját a könyöke feletti részen, maga felé fordította, majd felszólította, hogy ismétlje meg a sértő kijelentéseit. Ezzel a Panaszost – mint azt a Panasztestület is megállapította – személyi szabadságában gátolta, sértette annak emberi méltóságát.

Az indokolatlanul testi kényszerít alkalmazó rendőr nem tett eleget az Rtv.-ben és a Szolgálati Szabályzatban rögzített jelentési kötelezettségének¹¹, így a kényszerítő eszköz alkalmazásának kivizsgálása szükségszerűen elmaradt¹², ezzel – ismételten egyetértve a Panasztestület erre vonatkozó álláspontjával – sérült a Panaszos tisztességes eljáráshoz való joga.

⁷ Lásd: 3. lábjegyzet.

⁸ Lásd: 4. lábjegyzet.

⁹ Rtv. 15. § (1) bekezdése szerint:

„A rendőri intézkedés nem okozhat olyan hátrányt, amely nyilvánvalóan nem áll arányban az intézkedés törvényes céljával.”

¹⁰ Rtv. 47. §-a szerint:

„A rendőr – intézkedése során – az ellenszegülés megtörésére testi erővel cselekvésre vagy a cselekvés abbahagyására kényszerítést (testi kényszerít) alkalmazhat.”

Szolgálati Szabályzat 59. § (1) bekezdése szerint:

„Kényszerítő eszköz alkalmazása feltételeinek fennállása esetén testi kényszerít akkor kell alkalmazni, ha a rendőri erőfölény vagy az intézkedés alá vont személy állapota, magatartása folytán a rendőri intézkedés eredményessége ezzel biztosítható.”

¹¹ Rtv. 62. § (1) bekezdése szerint:

„A kényszerítő eszköz alkalmazását jelenteni kell a szolgálati elöljárónak.”

Szolgálati Szabályzat 58. § (4) bekezdése szerint:

*„A kényszerítő eszköz alkalmazásáról a rendőr jelentést készít, amely tartalmazza:
a) hol, mikor, kivel szemben, milyen kényszerítő eszközt használt, és ennek mi volt az indoka, (...)”*

¹² Szolgálati Szabályzat 57. § (3) bekezdése szerint:

„A kényszerítő eszközök alkalmazását követően a rendőr elöljárója vizsgálja annak szükségességét, jogszerűségét az arányosság követelményének megtartását, amelynek során:

*a) meghallgatja azt, akivel szemben a kényszerítő eszközt alkalmazták, valamint az eseménynél jelen lévő személyeket,
b) szükség esetén tisztázza a rendőr jelentésében észlelt ellentmondásokat.”*

Össességében, a rendelkezésre álló adatok, dokumentumok alapján kétséget kizáróan megállapítható, hogy a rendőri egység csoportjának parancsnoka indokolatlanul, jogszerűtlenül és nem megengedhető indulattól vezérelve alkalmazott testi kényszert a Panaszossal szemben, ezzel megsértette az emberi méltósághoz, illetve a személyes szabadsághoz fűződő alkotmányos alapjogát. A kényszerítő eszköz alkalmazásának szükségszerű vizsgálata az ismertetett okok miatt elmaradt, ezzel ismételt jogsérelmet okozva, sérült a Panaszos tisztességes eljáráshoz fűződő alkotmányos alapjoga.

A Panaszos – a dokumentumok alapján – több esetben olyan magatartást tanúsított a jogszerű rendőri intézkedés közben, mellyel provokálta a rendőröket. Ez a magatartása ok-okozati összefüggésben állt az események sajnálatos kimenetelével. Aggályos az az állampolgári magatartás, hogy valaki pusztán a szabad akaratának tiszteletben tartására hivatkozva akadályozhatja a jogszabályok szerint eljáró rendőrt munkájának végzésében, megkérdőjelezve intézkedéseinek okát és jogszerűségét. Mindezek ugyanakkor nem változtatnak azon az alapvető követelményen, hogy a rendőr minden esetben részrehajlás nélkül, személyes érzelmektől és indulattól mentesen, a jogszabályokban meghatározottakat betartva köteles intézkedni.

V.

A Fővárosi Bíróság 20.K.32.476/2010/4. számú ítéletének indokolásában foglaltakra figyelemmel az alábbi eljárási cselekmények kerültek végrehajtásra:

A Panaszos állítása, illetve az intézkedő rendőrök állítása (01314-623/21/2008. RP. számú jelentés) kapcsán észlelt ellentmondás feloldása érdekében – figyelemmel a Ket. 46. § (2) bekezdésére¹³ – a Panaszost (ügyfél) a Ket. 51. § (2) bekezdés I. fordulata alapján¹⁴ végzésben nyilatkozattételre hívtam fel (29000-105/78/9/2010. RP.). A Panaszos részére kézbesített, nyilatkozattételre felhívó végzést – az RL15570015120638 számú küldeményazonosító tértivevény tanúsága szerint – a Magyar Posta Zrt. 2011. március 31-én és 2011. április 7-én kísérelte meg kézbesíteni. A küldemény „nem kereste”jelzéssel 2011. április 19-én érkezett vissza a hatósághoz, ezért a nyilatkozattételre nem került sor.

A sérelmezett rendőri intézkedésben részt vett rendőrök tanúként történő idézéséről végzésben döntöttem (29000-105/78/15/2010. RP., 29000-105/78/16/2010. RP.). Az idézéssel érintett r. alezredes és r. főtörzszászlós kérelmet terjesztettek elő természetes személyazonosító adataik és lakcímeik zárt kezelése tárgyában. A kérelmek vizsgálatát követően megállapítottam, hogy az abban foglalt indokok megalapozottak, ezért a Ket. 39/A. § (1) bekezdése¹⁵ alapján végzésben elrendeltem a tanúk természetes személyazonosító adatainak és lakcímének zárt kezelését.

¹³ Ket. 46. § (2) bekezdése szerint:

„Az ügyfél a kérelmére indult eljárásban nem kötelezhető a megjelenésre, (...)”

¹⁴ Ket. 51. § (2) bekezdés I. fordulata szerint:

„Ha a tényállás tisztázása azt szükségessé teszi, a hatóság az ügyfelet a kérelmére indult eljárásban nyilatkozattételre hívhatja fel.”

¹⁵ Ket. 39/A. § (1) bekezdése szerint:

„Erre irányuló indokolt kérelem esetén a hatóság elrendeli a tanú, a tolmács, a szemletárgy birtokosa és a hivatalbóli eljárást kezdeményező személy természetes személyazonosító adatainak és lakcímének zárt kezelését, ha az adatok zárt kezelése iránti kérelmet előterjesztő valószínűsíti, hogy őt az eljárásban való

Mindezek alapján a Ket. 62. § (1) bekezdésébe¹⁶ rögzített – a tényállás tisztázása érdekében – tárgyalás tartását elrendelni nem állt módomban, ugyanis a Ket. 54. § (6) bekezdése¹⁷ szerint a Panaszos (ügyfél) nem lehet jelen a tanú meghallgatásán, ha elrendelték a tanú természetes személyazonosító adatainak zárt kezelését.

Tanúként meghallgatott r. alezredes meghallgatása alkalmával elmondta, hogy „(...) *a panaszolt intézkedésre már nem emlékszem, ugyanis az pár nap különbséggel, három évvel ezelőtt történt. Jelenleg a BRFK Rendészeti Szervek Bevetési Főosztály Bevetési Osztályának vezetője vagyok. Munkatársaimmal az elmúlt három évben rengeteg rendezvény (állami ünnepek, demonstrációk, egyéb rendezvények stb.) biztosításában vettünk részt Budapest területén, számos helyszínen. A rendezvények kapcsán számos intézkedés végrehajtásra került sor a részemről, illetőleg munkatársaim részéről is, ezek alapján nem tudok bizonyossággal bármit is állítani a panaszossal szemben történt intézkedésről. Az életem tárt 01314-623/21/2008. RP. számú, általam készített jelentést elolvasva az abban foglaltakat fenntartom, hozzáfűzni valóm nincsen. (...)*”

Tanúként meghallgatásra került továbbá az intézkedéssel érintett r. főörzszászlós is, aki a következőket mondta el: „*a panaszolt intézkedésre az eltelt hosszú idő, illetőleg az azóta végrehajtott több száz rendőri intézkedés miatt egyáltalán nem emlékszem. Az életem tárt (...) r. alezredes úr által készített 01314-623/21/2008. RP. számú jelentést elolvasva az abban foglaltakkal egyetértek, bizonyosan úgy történt, ahogy az rögzítésre került, más hozzáfűzni valóm nincsen.*”

Tekintettel arra a tényre, hogy a Panaszos nem tett nyilatkozatot, az állítások közötti ellentmondás kapcsán a Ket. 51. § (2) bekezdés II. fordulata¹⁸ szerint hoztam döntést.

A Ket. 51. § (2) bekezdés II. fordulata alapján, „*Ha az ügyfél a kérelmére indult eljárásban a hatóság felhívására nem nyilatkozik, a hatóság a rendelkezésekre álló adatok alapján dönt, (...)*”, ezen törvényi rendelkezést figyelembe véve, a rendelkezésekre álló rendőrségi dokumentumokat, illetőleg az intézkedő rendőrök nyilatkozatait vettem alapul döntésem meghozatalánál.

Mindezek alapján a rendelkező részben foglaltak szerint határoztam.

közreműködése miatt súlyosan hátrányos következmény érheti. A végzést kizárólag a kérelmet előterjesztővel kell közölni.”

¹⁶ Ket. 62. § (1) bekezdése szerint:

„*A hatóság tárgyalást tart, ha ezt jogszabály előírja, vagy a tényállás tisztázásához, illetve az egyezségi kísérlet lefolytatásához szükség van az eljárásban részt vevő személyek együttes meghallgatására.*”

¹⁷ Ket. 54. § (6) bekezdése szerint:

„*A tanú meghallgatásán nem lehet jelen az ügyfél és az eljárás egyéb résztvevője, ha a tanú védett adatról tesz vallomást, továbbá ha elrendelték a tanú természetes személyazonosító adatainak zárt kezelését.*”

¹⁸ Ket. 51. § (2) bekezdés II. fordulata szerint:

„*Ha az ügyfél a kérelmére indult eljárásban a hatóság felhívására nem nyilatkozik, a hatóság a rendelkezésre álló adatok alapján dönt, vagy a 31. § (2) bekezdése alapján megszünteti az eljárást.*”

Hatásköröm és illetékességem az Rtv. 92. § (1) bekezdése¹⁹, illetve a 93/A. § (7) bekezdésén²⁰ alapul.

Jelen közigazgatási hatósági eljárás ügyintézési határideje 2011. március 24-én indult. Az eljárás során – a Fővárosi Bíróság 20.K.32.476/2010/4. számú ítéletére tekintettel – indokolt volt a Panaszosnak végzésben történő nyilatkozattételre felhívása (29000-105/78/9/2011. RP. számú végzés), amely végzés postázására 2011. március 28-án került sor. A Panaszos a törvényes határidőn belül nem tett nyilatkozatot, ugyanis a végzés (RL15570015120638. számú küldeményazonosítóval ellátott tértivevény) 2011. április 19-én érkezett vissza a hatósághoz, azzal, hogy a Panaszos a küldeményt nem kereste. Ezek alapján az ügyintézési határidő (a nyilatkozattételre felhívás időtartama alatti nyugvás következtében): 2011. május 13.

Határozatom az alábbi jogszabályokon alapul:

- a Magyar Köztársaság Alkotmánya az 1949. évi XX. törvény XII. fejezet 54. § (1) bekezdése, 55. § (1) bekezdése, 57. § (1) bekezdése;
- a polgári perrendtartásról szóló 1954. évi III. törvény 326. § (7) bekezdése;
- a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény 39/A. § (1) bekezdése, 46. § (2) bekezdése, 51. § (2) bekezdése, 54. § (6) bekezdése, 62. § (1) bekezdése, 92. § (1) bekezdése, 93/A. § (7) bekezdése, 109. § (1) és (2) bekezdése, 111. § (1) és (3) bekezdései;
- a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény 15. § (1) bekezdés, 29. § (1) bekezdés, 30.§ (1), (2), (3) és (4) bekezdései, a 47. §, a 62. § (1) bekezdése, 92. § (1) bekezdése, 93/A. § (7) és (9) bekezdései;
- a Rendőrség Szolgálati Szabályzatáról szóló 62/2007. (XII.23.) IRM rendelet 38.§ (1) bekezdése, 39. § (1), (2) és (3) bekezdései, a 40. § (1) és (2) bekezdései, az 57. § (3) bekezdése, az 58. § (4) bekezdése és az 59. § (1) bekezdése.

Budapest, 2011. május 02.

Dr. Hatala József r. altábornagy
országos rendőrfőkapitány

¹⁹ Rtv. 92. § (1) bekezdése szerint:

„Akinak az e törvény IV., V. és VI. fejezetében meghatározott kötelezettség megsértése, a rendőri intézkedés, annak elmulasztása, a kényszerítő eszköz alkalmazása (e fejezet alkalmazásában a továbbiakban együtt: intézkedés) alapvető jogát sértette - választása szerint - panasszal fordulhat az intézkedést foganatosító rendőri szervhez, vagy kérheti, hogy panaszát az országos rendőrfőkapitány, valamint a főigazgatók a Testület által lefolytatott vizsgálatot követően bírálja el.”

²⁰ Rtv. 93/A. § (7) bekezdése szerint:

„Az országos rendőrfőkapitány a panaszról az állásfoglalás kézhezvételét követő harminc napon belül közigazgatási hatósági eljárásban dönt. Ha az országos rendőrfőkapitány, valamint a főigazgatók határozatában eltér a Testület állásfoglalásától, ezt köteles megindokolni.”